

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Nasmanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 10

V Ljubljani, 17. maja 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

Zadnje dni smo željno pričakovali novice z Dunaja in iz ogerske Budapešte. Na Dunaju so v državnem zboru bili na vrsti predlogi o urejevanju novega denarja, na Ogerskem pa predlogi za poroko pred županom. Na Ogerskem so znali brezverci dobiti vso državno oblast v svoje roke. Ljudstvo ogersko je v rokah judov in liberalcev, zato nima pri volitvah proste roke, ampak voli, kakor mu narekujejo brezverci. Druge narode na Ogerskem: Slovake, Srbe, Rumunce pa Ogri tako stiskajo, da ne izvolijo skoro nobenega svojih poslancev. Tako so ogerski liberalci gospodarji v državnem zboru v Budapešti. Postave kujejo, kakoršne hočejo. Najljubše so jim postave, ki so naperjene zoper krščansko vero. Brezverci vedó, da jim je katoliška cerkev najbolj na potu; ako pri kristijanih spodkopljejo veljavo katoliški veri, potem so še-le za trdno na konju. Zato pa povsod odpravljajo vero v stran, iz države, iz šole, iz družine. Tudi družino hočejo imeti brezversko in zato nečejo, da bi cerkev imela kaj besede pri porokah in ženitvah. Vse to naj se cerkvi vzame, država naj vse oskrbi in poroka naj se napravi pred županom, ne pa v cerkvi.

S tem pa se taji, da je zakon zakrament, da je to strogo cerkvena stvar, o kateri sme in mora govoriti jedina cerkev. Tako ravnanje je zoper verski nauk katoliške cerkve, torej je krivoversko. Sploh pa, če se zakonu vzame pomen zakramenta, potem je konec rednemu družinskemu življenju. Ljudje se vzamejo, ter to naznanijo gosposki, čez kaj časa se naveličajo eden drugega ter zopet naznanijo gosposki, da se ločijo. Kaj bode potem z izrejo otrok, kaj s poštenim družinskim življenjem, to si lahko vsakdo sam misli.

To pa ravno hočejo liberalci, da bodo potem toliko lažje ljudi zlorabili za svoje sebične namene. To skušajo sedaj na Ogerskem doseči s predlogo o „civilnem zakonu“ ali o poroki pred županom. Ta predlog so liberalni poslanci v državnem zboru ogerskem vsprejeli, in

sedaj je prišel v razgovor tudi v gosposki zbornici. Tam pa liberalci nimajo večine. Zato so se trudili na vse strani, da bi s strahovanjem, z grožnjami in z lažmi pritiskali na ude gosposke zbornice, da bi glasovali za liberalne predloge. Toda tudi katoličani niso rok križem držali; delali so, molili so in upali so, da zmagajo. In res so zmagali; z 21 glasovi večine so zavrgli predlogo o civilnem zakonu in tako vsaj za zdaj odvrnili od ogerske dežele veliko nesrečo in sramoto. — Bog daj, da bi tudi v prihodnje ostali v teh borbah stanovitni.

Na Dunaju pa so razpravljali predlogo o valuti ali o vredbi novega denarja. Vsa ta stvar je zelo zapletena, vendar je toliko gotovo, da bode ta vredba koristila le bogatinom. Gre se namreč zato, da država odstrani državne papirnate goldinarje, petake in petdesetake ter jih zamenja z denarji, katere bi izdajala avstro-ogerska banka (denarna družba). Za sedaj hoče vzeti denarni minister pri avstro-ogerski banki na posodo 100 mil. gld. v zlatu. Za teh 100 mil. morali bi avstrijski davkoplačevalci plačevati znanprej 4 mil. gld. obresti, dočim jim sedaj tega ni treba plačevati, banka pa bi pri tem pridobila vsako leto 5 do 6 mil. gld. Toda s tem vreditev novega denarja še ni sklenjena; za vso preosnovo treba bo dobiti državi na posodo 412 mil. gold. Kar bi znašalo letnih obrestij 21 do 25 mil. gold. katere bi spravljala banka leto za letom kot dobiček, davkoplačevalci pa bi jih morali plačevati. — Že iz tega je jasno, da bo ta preosnova donesla dobiček le bogatinom, revnejšim davkoplačevalcem pa nova bremena. — Žalibog, da se je liberalcem s pomočjo grofa Hohenwarta posrečilo dobiti večino za te predloge, 166 poslancev je glasovalo zanje, 106 pa proti njim. Slovenski poslanci so razen Hohenwarta in Šukljeja vsi glasovali zoper te predloge. Obzaljujemo, da sta tudi dva slovenska poslanca glasovala za take predloge, ki so škodljivi davkoplačevalcem. S tem si gotovo nista pomnožila zaupanja pri svojih volilcih.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Novem mestu je umrl 3. maja franciskanec o. Florentin Hrovat, rojen l. 1847. v Zgornjem Tuhinju. Blagi rajni je zlasti veliko delal v šoli in pridno pisal za časnike in knjige. N. v m p.: — Prvi slovesni vlak pride z železnico v Novomestu dne 30. maja, od 1. junija vozil bo vlak vsaki dan po trikrat kakor v Kočevju. — Dne 1. maja pričeli so v Novem mestu z novo mestno hranilnico. Bog daj, da bi bila meščanom in okolici v veliko korist. — V Lukovici je utonila 7 letna Angela, hči posestnika št. 23. — Delavci ljubljanske predelnice so imeli v nedeljo 6. maja službo božjo na Rožniku. Tako obhajajo krščanski pošteti delavci svoj 1. maj. To je lepo! — Katoliška delavska družba v Idriji je napravila 29. aprila društveno veselico, katera se je zvrstila prav pohvalno in v vsestransko zadovoljnost. — Dne 3. maja se je vnelo v tovarni g. Lenaršiča na Vrhniki. Škoda je zdatna, vendar so gasilci zabranili še hujšo nesrečo. — Z Vipavskega se nam poroča, da trta letos primeroma z lani slabo kate. — Dne 4. t. m. se je na potu iz Brezij pod Ljubnom zgrudila 59letna Neža Glazič iz izanske fare in je bila koj mrtva. — Jednako je nenadoma umrla neka žena, ki je prišla 1. maja iz Krškega s procesijo v Leskovec. — Načelnikom okrajnega cestnega odbora za ljubljansko okolico je bil izvoljen g. Lovro Kavčič, posestnik v Medvodah. — Sramnica v Rovtjah nad Logatcem je dobila od deželnega odbora kranjskega 300 goldin. podpore za napravo potrebnega orodja. — Na zadnji živinski semenj v Ljubljano so prignali 918 konj in volov, 252 krav in 48 telet. Kupčija je bila živahna, posebno dobra za debelo živino.

Goriško in Primorje. Goriški župan dr. Maurovič se je odpovedal županstvu. — V Bujah v Istri zaprli so nekaj bujskih meščanov, ker so ob slovesnosti 40 letnice poroke našega cesarja žalili vladarja in kazali, da skilijo le čez lužo, kjer menijo da se jim bi pod laskim kraljem med cedil od samih dobrot. — 7. maja je obhajala šola učiteljskih pripravnic 40 letnico, odkar slušbuje ondodni vodja g. Fr. Hafner. — Okrajnimi šolskimi nadzorniki na Goriškem imenovani so za šestletno dobo: za mestni šolski okraj goriški gimn. profesor g. Jos. Culot v Gorici; za ljudske šole z laskim učnim jezikom v šolskem okraju Gradisce vadiški učitelj g. Jos. Pich v Kopru; za šolski okraj Sezana učitelj g. Martin Sinkovič v Trstu; za šolski okraj goriške okolice in za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom v šolskem okraju Gradisce prof. ženske vadišnice v Gorici ces. svetnik g. Fr. Vo-

dopivec in konči za tolminski šolski okraj vodja ljudske šole in c. kr. pripravljalnega razreda v Kobaridu ravnatelj g. Fr. Dominko. — V Vidmu so zapeli Vikt. Bottija, posestnika tiskarne, ker je obtožen, da je tiskal avstrijske petdesetake.

S Štajerskega. Presvitli cesar so podarili šolskim sestram v Mariboru za razširjanje šole 300 gld. — Slavno vodstvo mariborske gimnazije je v cerkvi sv. Alojzija pridigo in slovesno božjo službo obhajalo 40letno poroko presvitlega cesarja in cesarice. Slavnosti so se vdeležili mladostniki knezoškof in mnogo odlične gospode, ter vsi gg. profesorji z učenci. — Gosp. dr. Gertscher, c. kr. predsednik okrož. sodišča v Celji, je odlikovan z redom železne krone 3. vrste. — Za podžupnika Matere božje v Središču je kupil znani, že pokojni narodnjak Sajnkovič in njegovi dediči nove orgle. — Šest mla denčev, kateri so med postajama Pragersko in Stermthal po noči 16. marca nanosili na železno cesto brun in kamenja, da bi brzovlak skočil iz tira, je bilo v Celji obsojenih na 10 in 9 mesecev ostre ječe. Koncem aprila se je 7 preiskovalcev podzemeljskih jam podalo v nekajamo pri Semrijuhu (severno od Gradca). Ko so bili v jami, je vsled deževja potok tako narastel, da jim je popolnoma zadelal edini izhod. Neprevidni močje so se bili v najhujši stiski, ker jim je pošla hrana, kar jih nepričakovano rešijo deveti dan gotove smrti. — Pri sv. Ilju pod Turjakom je neko že 25 let močno bolna oseba, katero so brez vspeha zdravili dobri zdravniki, ozdravila lurska voda. — Nova šolska poslopja se starijo ali se bodo kmalu v Grizah, Rušah, pri Veliki Nedelji in sv. Lenartu v Slov. goricah. — Za župana v Celji je izvoljen g. Stiger, za podžupana g. Julij Rakus. — V Dramljah dobijo pošto, katera bo v zvezi s Š. Jursko pošto. — V Čermošicah pri Ptuji je pogorelo za 600 gld. gozda. — Na Dravskem polju je našel neki kmet pri oranji star rimski grob. V Mariboru so zapeli tri delavce, ki so v delavnici južne železnice že par let kradli in potem prodajali razno železje in baker. — Župnijo v Majšpergu je dobil č. g. Bl. Cilenšek, župnik v Zagorju in župnijo v Škalah č. g. Jak. Lempl, župnik v Olimijah. Župnijski izpit so napravili č. gg. Fr. Lj. vikar v Celji, Jož. Mesiček, mestni kapelan v Brečah in Fr. Munda, kapelan pri sv. Miklavžu pri Ormožu. — Dne 4. majnika je umrla v Mariboru č. šolska sestra Maksimiljana Leski. Bila je izvrstna učiteljica in pobolna sestra. Naj počiva v miru!

Cerkev in šola.

Misijoni.

Kako goreči so katehumeni? (Konec).

Zelo spodbudno je, kar pripoveduje pater o gorečnosti svojih črnih kristijanov. Vsak katehumen mora

končati dvojni pripravljavni tečaj, takozvani jutranji in večerni katekizem, predno prejme sv. krst. K jutranjemu katekizmu pripuščajo le one, ki so bili po triletnem poučevanju vredni spoznani od svojega predstojnika

ki morejo povoljno odgovoriti na vsako vprašanje iz katekizma. Čez tri mesece napravijo drugi poskušnjo; uspeh pri tem izpitu odloči, se-li sme katehumen pripustiti k večernemu katekizmu, ki traja zopet najmanj tri mesece. Pred krstom napraviti mora vsak še tretjo izkušnjo. Nemogoče je popisati, kako so črneci razburjeni pri teh izpiti. Po deset in deset vprašancev nastopi ob istem času, nato popadajo vsi na zemljo in molijo kratko molitvico k preblaženi Devici. V svoji gorečnosti napravijo ljubi Materi Božji vse mogoče obljube. Po izkušnji se vrše mnogokrat prav gniljivi prizori. Oni, kateri niso napravili povoljno izkušnje in so bili zavrženi na poznejši čas, hitro jokajo, objemajo naša kolena ter nas izkušajo pregovoriti z različnimi prošnjami in besedami, na pr.: »Imej usmiljenje z menoj, jaz umiram.« — »Daj mi mesec dnij dela in sto udarcev s palico, le ne zavrzi me nikar!« — »Hudič je v mojem srcu in ti nimaš usmiljenja z menoj!«

V predvečer neke izkušnje sem sedel in pisal že pozno v noč sam v svoji sobi. Kmalu sta prišla dva katehumeni, katera sta imela drugi dan delati izkušnjo ter sedla zunaj pred ločnato steno. Pogovarjala sta se tako-le: »Priatelj, ali ne greš spat?« — »Kaj, jaz spat? Kako neki!« — »Koliko nočij nisi že spal?« — »Tri.« — »O, jaz že štiri noči nisem iz strahu zatisnil očesa. Ako napravim izkušnjo, obljubil sem ljubi Materi Božji, osem dnij se postiti.« — »Tudi jaz se bom osem dnij postil.« — Posnemanja vredno ob raznih prilikah.

Kako je hrepenel neki starček po sv. krstu.

»Pred nekaterimi dnevi,« pripoveduje o. Streicher, »prišel je k meni reven starček, kateri tudi pri izkušnji ni imel sreče, ter mi jokaje dejal: 'Oče, poglej moja lica, kako so upadla, in moje prsi, kako so suhe! Ali ne moreš vseh kostij prešteti na meni? Vidim, da hočem, da umrjem brez krsta.' Nisem se mogel premagati in krstil sem starčka. Čez štirinajst dnij je umrl.«

Srečna starka.

Pri zadnjem izpitu izpraševal je o. Madou starko, ki je bila vsled starosti že vsa sključena. Ko bi bili vi-

deli njena odprta usta in njene velike oči, ko je zvedela, da jo bode oče krstil! Vzdignila je svoje suhe dolge roke proti nebu ter zaklicala: »Stara sem bila, a zopet sem mlada! Bolna sem bila, sedaj sem zopet zdrava! Revna sem bila, sedaj sem bogata! Proč, moji dragi, naredite prostor, zakaj plesati hočem in skakati!« In vsem se je zdelo, da je bila starka zopet tako hitra in urna kakor v svojih mladih letih.

Tisti, ki so napravili izkušnje, so nepopisno veseli. Moski in ženske, stari in mladi hité na prosto, tekajo po ravnini tako hitro, da jim sape primankuje, z rokami ploskajo ter od veselja pojejo in se oklepajo svojih sorodnikov okoli vratu. Ti jim pa na vse mogoče načine voščijo srečo na pr.: »Ti si pa srečen bil!«; — ali: »Ljubi Bog ti je pomagal!«; — ali: »Rešen si.« — Srečni katehumen jim odgovarja: »Da, ljubi Bog me je rešil!«

Pomankanje misijonarjev.

Misliti si moremo, koliko tolažbe prinaša misijonarjem ta gorečnost in ta dobra volja katehumenov. Imajo pa tudi mnogo truda z njimi. Škof Hirth je našel pri zadnjem obisku v Villa-Mariji 570 katehumenov samo pri večernem katekizmu in 1900 pri jutranjem katekizmu. Zvedel je, kako se še vedno novi oglašajo; zdelo se mu je potrebno in pametno brzdati gorečnost misijonarjev, ki imajo dela čez glavo; ukazal je, da se v prihodnje k jutranjemu katekizmu ne sme pripustiti več ko 300 katehumenov, od katerih sme prestopiti vsakih šest tednov 100 k večernemu katekizmu, ki naj tudi nikoli nad 300 poslušalcev ne šteje; vsacih šest tednov naj jih nato samo 100 krstijo. Ta ukaz je bil brez dvoma zelo pameten; toda le težko so to razložili misijonarji svojim ljubim zamorcem. Glasno so jokali katehumeni, ko so to slišali. Misijonarjem je krvavelo srce. »Edina rešitev bi bila,« tako konča o. Streicher svoje poročilo, »ko bi se število misijonarjev povečalo, ne pa število katehumenov zmanjšalo. Dela imamo preveč, pridite nam pomagati!«

Listek.

Begun.

Slika iz avstrijsko-pruske vojske. Spisal B. Bredsky. Poslov. F. H.-e.

Sedlali smo ravno konje, ko je zatrobil trobentač naj čakamo pripravljeni na svojih prostorih. Čudili smo se, ker smo menili, da se danes mnogo ne odpočijemo. Po vseh znamenjih smo pričakovali, da se še danes spopademo s sovražnikom.

Naš oddelek je bil razstavljen v mali vasici, ki se je širila ob bregu hribovja. Razdeljeni smo bili po dva, po trije v hišicah, kjer so imeli domači ljudje komaj dosti prostora. Toda kaj hočemo! Spali smo, kakor smo mogli, a nihče ni spal menda dobro radi razburjenosti.

Celi četrti dragonski polk je bil razdeljen po vaseh, in mi smo bili na zadnjem koncu njegovega krila. Zjutraj smo se morali sniti v trgu, kjer je bil prvi eskadron s polkovnikom. Pol ure je bilo treba dirjati, preden smo došli v trg. Zato smo se čudili, da odlaša poročnik z odhodom.

Naš poročnik, Čeh po rodu, je bil že v letih, v službo je vstopil kot prostak, ter postal častnik, ker je bil železno priden. Več kot poročnik ni postal. Znal je sicer izvrstno zapovedovati svojemu oddelku, z mečem se biti, a ni imel one učenosti, s kojo so se bahali mladi poročniki iz kadetnih sol. Zadovoljen je moral

biti s svojo častjo in je tudi bil. Tudi je ljubil svoj oddelek toliko, da ni iskal povišanja. In naš oddelek je svojega poročnika Pesko enako ljubil, tako da je bilo pri polku redko razmerje med poveljnikom in njegovimi podrejenimi. Odpustil nam ni ničesar, še celo dvakrat toliko smo trpeli kot drugi, toda nismo godrnjali. Nado-mestil nam je vse čut ponosa in sreče, ko smo se vračali od nadzorovanja, kjer smo bili drugim postavljeni za vzgled.

Kaj se tedaj zgodilo, da je poročnik danes odlašal z odhodom? Nekaj posebnega je moralo biti!

Stojim z dvema tovarišema pred hišo, v kateri smo prenočevali in zvedavo gledamo proti cerkvi. Poročnik je stanoval v župnišču, odtod je tedaj moral priti ukaz. Mestu ukaza se prikaže sam poročnik. Dojdejo v sredo vasi in trobentač nas sklicuje.

V trenutku stojimo skupaj in gledamo poročnikov obraz, ki je razodeval gnjev. Hitro gre okrog nas, pregleda nas in se ustavi na desnem krilu.

•Kje je dragonec Frimer?• vpraša kratko.

•Ali je bil po noči na svojem mestu?•

•Zvečer je bil,• odgovarja dragonec Prohazka. »Po noči sem čul, ko je ven šel. Vprašal sem ga, kam gre in rekel mi je, da mu je v sobi soparno in da bode spal na vrtu. Tema je že bila, ko sem slisal, kakor bi konj topotal. Grem pogledat h konjem in vidim, da ni Frimrovega konja v hlevu. Mislim, da ga je šel prst v bližnji ribnik. Tako je večkrat storil.«

•Dragonec Frimer je oropal po noči tukajšnje cerkev ter ubežal,• glasno naznani poročnik. •Naš oddelek je za toliko časa osramoten, dokler ne bode begun zasačen in kaznovan. Komur je mar čast celega oddelka, trudi si bode, da popravi sramoto. Kdor pripelje Frimra, postane desetnik. Pozor!«

Poročnik skoči na konja, pregleda četo in dá določene ukaze. V diru smo zapustili vas. Od konca smo morali biti v polnem redu. Še-le ko smo bili na polju, smo smeli na tihem drug z drugim se razgovarjati. Danes seveda smo govorili samo o Frimru. Nismo še vedeli vsega natanko, zato smo se popraševali. Podčastnik je povedal nekaterim, kaj se je zgodilo in kmalu je vedel ves oddelek.

Ko je šel cerkvenik zjutraj zvonit »Zdravo Marijo,• opazil je, da so vrata v zakristijo razbita. Notri je bilo vse razmetano, omara, kjer so bile zlate in srebrne posode, odprta in prazna! Tekel je v župnišče in se vrnil z župnikom v cerkev. — Le-ta je videl ravno to kakor cerkvenik, a zagledal tudi na tleh gumb od vojaške suknje, na kojem se je brala številka 4. Brez dvoma je bil vojak od našega polka. Z gumbom je šel k poročniku ter mu vse ovadil. Poročnik je šel in si vse ogledal. Na omari je razložil sledove ostrega orodja. Zločin je učinil jeden od našega oddelka, to je bilo očitno.

Kdo je bil zločinec, smo kmalu zvedeli. Na poročnikovem obrazu smo brali, da je vsled tega dogodka jako nejevoljen, ker je zlobnež oskrnil oddelek, ki je bil vedno pošten in brez madeža. Mi sami pa smo bili tudi jezni. Poročnik nam je vtisnil v srce vestno skrb

za čast čete; bilo nam je, kakor bi bil vsak onečasten. Vedeli smo, da ne bomo več najboljši vojaki pri polku, da nas bodo naši tovariši zasmehovali, vsaj so nam bili že itak gorki in nevoščljivi. To je bil tudi vzrok, da smo mrmrali in žugali dragoncu-begunu.

Sploh tudi nihče ni Frimra ljubil. Bili smo zgolj Čehi, on Nemec. Njegov oče se je naselil kot agent nemške tvrde v češkem kraju, kjer se mu je rodil sin. Čez nekaj let je prišel na boben in se preselil na Prusko. Ker je pa bil še avstrijski podanik, je moral njegov sin med avstrijske čete. Bil je že tretje leto v našem oddelku.

Akoravno je znal prav dobro nemški brati in pisati, vendar ni bil povišan. To se nam je sumljivo zdelo, ker ni bil neokreten. Da, se celo prekosil nas je. Znal se je prilizniti, lomil je češčino, kakor je mogel, bil postre-ljiv, toda zaupali mu le nismo. V njegovem očesu je bilo nekaj, kar je človeka podilo od njega. Včasih nas je hotel razveseliti, delal se pijanega, ali opazil sem vsakikrat, da pije najmanj med nami. Za dobičkom se je gnil z nenasitljivo lakoto. Za par krajcarjev je snal drugim karabine, konje in zaslužek je znal tako dobro skriti, da nismo nikoli vedeli kam ga je dal. Nikogar, in ničesar se ni bal, le poročnika. Nekaj posebnega je bilo, da se je pred poročnikom vselej tresel in blede, in da ni poročnik z njim spregovoril ne jedne prijazne besede. Vsak izmed nas se je z veseljem spominjal trenutka, ko je poročnik s kom prijazno se razgovarjal, le s Frimrom ni govoril, razun kar je moral. Ni ga mučil, ošteval, le mračil se je in blisk njegove jeze je pokori Nemca.

Ta mož je storil zločin, podel zločin. Poročnik je moral naznani polkovniku, polkovnik divizijskemu poveljniku. Tretji oddelek četrtega eskadrona našega polka ni bil tedaj več tako čist, nismo smeli več drugim očitati, da nam nobena četa ni enaka.

Bled in zmeden je bil poročnik, ko je naznanovl polkovniku pri dohodu, kaj se je zgodilo.

•Kaj, zdaj v vojski begun?• vpraša polkovnik zaničljivo. •Čudno, gospod poročnik, da ste postali tako neprevidni!«

Poročnik se ni zganil; le obledel je. •Moj oddelek, gospod polkovnik, pripelje beguna, zato dajem vam častno besedo.«

Pozdravi in odjaha k našemu oddelku. Polk je bil skupaj, polkovnik pregleda vrste, povelje zadoni in gremo naprej. Pri drugih oddelkih so govorili, peli, mi smo bili tiho. Gledali smo poročnika, kako zamišljeno vpira oči v konjevo grivo. Sicer je kadil, če je mogoče bilo, celi dan, danes mu ni dihal tabak.

• • •

Med nami je bilo splošno mnenje, da je Frimer že med Prusi. Nihče nam ni tega povedal, a vsak je to trdil. Hrepeneli smo po boju doseči ga, kajti drugam ni mogel ubežati. Naš polk je bil postavljen pri prvih avstrijskih stražah, moral je tedaj hiteti proti sovražniku. Pa v katerem oddelku je, kje naj ga iščemo? Menili smo, da bode poročnik iskal, naprosil druge častnike,

naj opozorijo svoje moštvo na Frimra. Ali poročnik je molčal, ni z nami govoril, vedel se je, kakor bi bil on sam begun ter čakal prahu in svinca.

Dva dni pozneje, ko nam je bilo ukazano, da se pripravimo za drugi dan, se je ustavil zvečer pri nas. Kuhali smo na robu gozda — nismo že jedli celi dan — in nas je trenutek opazoval.

«Fantje», reče mehko, «svojo častno besedo sem dal, da pripeljemo Frimra nazaj. Jutri boče vroč dan, nikar tega ne pozabite. In če bi jaz padel, morate vi svojo čast maščevati», obrne se in odide.

Drugi dan smo imeli res vroč dan. Sovražnik je drl od Nahoda, in naš drugi kor je hitel proti njemu. Bili smo na levem krilu, in skrbeti smo morali, da sovražnik naših ne zaskoči. V sedlih smo bili od teme in se-le opoldan smo se začeli gibati. Blizali so se nam pruski rudeči huzarji. Ne vem, kako je bilo drugim, a jaz sem komaj sedel. Zakaj ne planemo po njih, jih ne razdrobimo, sem si vedno mislil.

Prvi in drugi eskadron sta se že pomaknila, se razstopila v bojno črto, in čuli so se posamezni streli, nastale so majhne praske.

Ob eni uri prijezdi ordonančni častnik k nam. Govori z ritmojstrom, in tudi mi se zganemo, toda ne naprej, ampak nazaj. Bili smo odločeni v obrambo obvezovališča. Dobro sem slišal, kako je zaskripal z zobmi poročnik, ko je mora! zapovedati, da se obrnimo.

Dosti dolgo smo imeli mir. Pred nami je razsajal boj. Pehota, zagrnjena v dimu, je bila blizu sovražniku in naši trije eskadroni so trčili na huzarje. Memo nas so nosili vojaki zdravstvenega krdela ranjence na obvezališče. Gledal sem z neko odrevenelo radovednostjo reveže, ki so prelivali kri za domovino in kralja.

Nakrat priklene mojo pazljivost obleka pruskega huzarja, kojega so nesli na obvezališče. Nehoté mu pogledam v obraz in nehote vzklidem: Frimer!

Celi oddelek me gleda in poročnik obrne v mene svoje male, sive oči. Pozabim na predpise ter kažem na nosilce.

«Frimra so nesli na obvezališče», rečem; srce mi je utripalo. «Ima obleko pruskih rudečih huzarjev in je ranjen.»

Poročniku, kakor bi vlila ta beseda ogenj v ude. Hotel nas je že zapustiti in pogledati za nosilci, če je res, kar sem rekel. A hitro ustavi konja in mi ukaže izstopiti iz vrste.

«Jezdi na obvezališče in poglej, je-li res Frimer», mi reče in poznalo se je, kako se mu je tresel glas. «Če je on, naj pazijo na njega vojaki, da ne zbeži. Hitro!» Spodbodem konja ter dirjam proti obvezališču. Bilo je kakih dve sto korakov za nami. Ravno so zložili Frimra, ko pridem tje. Jeden zdravnikov pristopi k njemu; preiskoval ga je.

«Nič mu ni, omamljen je in rana na čelu je neznatna; najbrže je padel raz konja in ta ga je udaril», reče in hiti k drugim bolnikom. Frimra so položili v vrsto med ranjene. Dobro sem ga videl, on je bil, nisem se motil. Želel sem si, da bi ga smel odnesti naprej, a

dolžnost me je klicala nazaj. Hitro povem svoje naročilo ter grem nazaj. Poročnik se je že oziral po meni.

«Ali je on?» vpraša željno.

«Da. Je neki le omamljen.»

«Ali si naročil?»

«Da.» V očeh se mu je zablistalo. Hotel je nekaj povedati, ali zapela je že trobenta. Primem konja močnejše, pred očmi se mi je zatemnilo. Zapustili smo reservo, da pomagamo prvim trem eskadronom. Dim je vse zakril. Naš kor je bil v obupnem stanju. Mnogo močnejši sovražnik je napadel z neizrekljivo silo avstrijske vrste. Nasi vojaki so se držali hrabro, in kdo še živi od onih, ki so se vdeležili prvega boja pri Nahodu, se gotovo strese, ako se spomni na oni gorki dan. Čakali smo pomoči, toda zaman. Nevarnost je rasla z vsakim trenutkom. Zadnja rezerva je bila poklicana v boj, ako ravno je bilo skoraj že gotovo, da je bitva izgubljena. (Konec sledi.)

Podobe iz življenja

(Dolge.)

13. Mladi junak.

Lepo vrsto mučnikov šteje katoliška cerkev. V stoletjih je večkrat mučeniška kri v potokih tekla, brez številne so bile žrtve, ki so izdihnile svoje življenje na altarju svete vere. A preganjanja cerkev ni trpela le v onih davnih časih, preganjali so jo skozi vsa stoletja, preganjali tudi v prosvetljenem našem stoletju.

Znana je dežela Poljska; odkar jej gospodujejo Rusi, pretrpela je veliko, ker se noče udati pravoslavju. Celo nedolžne mladosti se niso usmilili.

Bil je mrzel dan v decembru leta 1869. Oddelek ruskih vojakov je jezdil skozi okraj, kjer so bivali katoliški Poljaki. V nekem smrekovem gozdu opazijo dvajsetletnega dečka Nikolaja, ki je nabiral suhljad na svoje sani.

«Dečko», zakliče bradati načelnik, skoči s konja in zgrabi dečka za suknjo, «kaksne vere si?»

«Katoliške», takoj neprestrašen odgovori deček, ter upre svoje uči v vojaka.

«Aha — ti si tudi izmed onih izdajalcev, ki zaničujejo premilostnega cara in njegovo vero in le to verujejo, česar jih uči župnik v cerkvi in v šoli. Takoj poklekni, nevernik, napravi križ, kakor veliki car ukazuje, t. j. po rusko, ter priznaj cara za cerkvenega glavarja, sicer —» in pri teh besedah je zapretil načelnik z jermenom, ki ga je imel ob sedlu.

Deček je sicer pokleknil, toda križa ni napravil po rusko, temveč po katoliško, kakor ga je bila naučila pobožna mati. «Jaz sem katoličan in ne delam križa, kakor popje, temveč kakor ga delajo naši katoliški duhovniki», odgovoril je pogumno.

Ta otroška odkritosrčnost in nepričakovani upor sta častnika razsrdila in zapretil je mlademu junaku, da ga ustrelé, ako ne napravi pravoslavnega križa in ne prestopi v rusko cerkev.

Dasi je častnik nastavljal na dečka orožje, vendar ta se ni oplasil. Načelnika je to še huje razjarilo, glasno

da povelje svojemu moštvu, naj majhnega upornika, ki zaničuje cara in njegovo vero, privežejo k drevesu in ustrelé. Surovo so zgrabili dečka in ga privezali k neustrelé. Surovo so zgrabili dečka in ga privezali k neustrelé. Surovo so zgrabili dečka in ga privezali k neustrelé.

V nebo je uprl deček svoje oči, priporočil svojo dušo Gospodu, nato zaprl svoje oči in pričakoval smrtni strel.

•Nastavite!• zadoni grozno povelje častnikovo. Smrti pričakujoči Nikolaj odpre oči, deset zeleznih cevij je bilo namerjenih vanj. — Dolga tihota je nastala; pretrgalo jo je povelje: •Odložite!• Vojaki so zopet stopili v vrsto ter zadeli puške na rame. Častnik pa se je približal tresočemu se dečku. Veselo ga je gledal deček, nadejal se je, da ga častnik reši vezij ter ga zopet oprosti. Toda le prehudo se je deček motil v svojem upanju. Načelnik je razsrjen stopil pred zvezanega suomaka, pljunil mu v obraz in kričal:

•Upornik, nisi vreden, da bi tratili zvesti carjevi vojaki zate svinec in smodnik. •

•Odvežite tega krivoverca, ki zaničuje našega vzvišenega cara in njegovo vero, zadržnite mu okrog vratu zanjko in obesite to peklensko zalego na kako vejo volkovom in medvedom v hrano!•

V hipu je bil Nikolaj pri bližnjem hrastu, kjer so hoteli trdosrčni vojaki izpolniti ukaz. Zatakneli so ubogemu dečku že zanjko za vrat, ki je imela končati mlado življenje.

•Ali se hočeš sedaj prekrizati po rusko in carja priznati za najvišjega gospoda, tedaj ti odpustimo kazen?•

Nikolaj ni odgovoril ničesar; nemo je odmajal z glavo ter upiral svoj pogled le v surove vojake, ki so mu pretili s smrtjo.

Vse je bilo tiho — noben glas — noben klic se ni izvil dečku, da si je bil v smrtnih silah. Jeden izmed vojakov je že splezal na drevo ter privezal vrv na vejo dva moža pa sta vzdignila dečka, ki je imel zanjko za vratom, ter čakala le še znamenja, da izpustita.

Izpustila sta, in Nikolaj je obvisel med zemljo in nebom na hrastovi veji. A nečloveškemu mučitelju se ni bilo dovolj. Iznova načelnik ukaže odvezati ga, češ da stane vrv tri petice, a mali upornik ni vreden niti jedne kopejke.

•Utopite zlobneža, to je zastonj, in za zaslepljenca najboljše zdravilo!•

Zopet so omedlelega dečku oprostili, odstranili jermena, obudili ga v življenje in odvlekli k bližnjemu ribnjaku, ki je bil pokrit z ledeno skorjo.

Med porogljivim smehom in surovimi kletvicami so strgali neusmiljeni vojaki s silo borno obleko raz dečkovo telo, do krvi raztepeno. Nato pa so ga nazega tiščali v odprtino, katero so izkopali v ledu s puškinimi kopiti. Do vratu je stal Nikolaj v vodi, surova druhal pa se je razveseljevala s tem, da je metala kosčke ledu v glavo mlademu mučencu.

•Ali se odpoveš katoliški veri, kakor je ljubo caru in popje ukazujejo?•

•Ne•, odvrne deček. Glas se mu je tresel mrazu in strahu. •Katoličan sem in katoličan hočem umreti. •

Napel je svoje poslednje moči, iztrgal z vso silo desno roko iz odprtine v ledu, ki je zamrzavala, prekrizal si glavo, prsi, sklenil mali premrli roki in tiho, komaj slušno molil: •Gospod Bog. Oče v nebesih, usmili se me! Sveta Marija, sveti Jožef, prosita zame!•

Vedno bolj tiho je šepetal, mrz je pokazal svojo moč; odkrita glava se je utrujena nagnila na stran, oči pa je deček polodprte uprl v nebo. •Moj oče — moj ubogi — bolni oče. — Česčena Marija — milosti — —, tako so še šepetale odprte ustnice.

Nato pa so se divje zagnali vojaki, da bi z mečem rešili umirajočega Nikolaja nadaljnih muk. Na čelu drhali je bil sedaj tudi častnik. Srdito je zaklel ter vzdignil ostro brušeni meč, da bi s prvim mahom razkial malemu mučencu glavo. Že je vzdignil morilno orožje — tu zagromi, ledena skorja počí, častnik izgine v globino. Obupen klic prodira zrak: •Pomagajte! — Resite! — Pomagajte!•

A pretresljivega klica ni slišal nikdo, ki bi bil mogel pomoči. Valovi so se dvignili, le kratko je bilo borjenje na življenje in smrt, in z mučitelji svojimi vred je izginil Nikolaj Vasiljevič pod ledom. — Kedo je bil sedaj srečnejši?

14. Bozja roka.

Spisal Vac. Kosmák, poslovenil F. H.

Ob veliki cesti od Iglave proti Znojmu vrsti se več gostilnic. Nekdaj, dokler ni bilo železnic, je bila to najkrajša zveza med Dunajem in Prago. Po dnevi in po noči so prevažali vozniki blago sem terti na vozovih s tremi in štirimi pari konj. Tacih voznikov ni več, izmrli so. Pošte in kočje so se srečavale, gostov je bilo v takih krčmah dosti, krčmarji so bili bogati in prevzetni.

V eni teh gostilnic, sta sedela na vrtu v uti voznik Jaka in svinjar Nande. Bil je lep popoldan. Na nebu ni bilo niti oblčka, solnce je pripekalo, listje je bilo vse oprášeno, na pol suho. Voznik je sedel oprt ob mizo in je spal. Imel je tri vozove, pri dveh sta bila hlapca, pri tretjem on. Kdo bo v tej vročini trpinčil živino! si je mislil; ter poslal hlapca spat, sam pa je šel na vrt pit.

Svinjar Nande je spravil prašiče v senco — vsaj še naprej noče iti ta žival o poldne — in stopil je tudi na vrt. Jaka je že ondi dremal. Ako ga je oščipnila sitna muha, zapodil jo je z roko, zagodrnjal •beštija• in popil iz vrča. Nande je ležal v kotu in smrčal. Pri kegljišču v senci je ležal v travi popoten godec. Roki je imel križem pod glavo, star klobuk na očeh in gosli so visele nad njim na veji. Tiho je bilo kakor ob polnoči, samo da je ob polnoči prijetna tihota, ne pa soparna.

Naenkrat nekdo zažvižga in zakliče: •Poljanec, sem pojdi!• in na vrt stopi lovec, za njim pa pes. Jaka in Nande sta se zbudila in gledala zaspano prišleca. Lovec dene puško z rame in torbo in zakolne, brisajoč si polno

čelo: »Zlodej! Ali je vroče! — Jaka, ti tukaj? Po-zdravljen!«

Jaka mu ponudi piti. »Hvala — sem preveč vroč.«

»Kje ste se tako segreti?«

»E, na zajce sem šel, pa kje bom v taki vročini kaj dobil! Vse se skrije. In kadar bi kaj bilo, pa mrha — pokaže na psa — vse odžene. Pes je še mlad in neumen.«

»Kakoršen gospod, takoršen sluga,« zasmeje se krčmar, debel mož, nesoč v roki vrč s pivom.

»Ali bodeš tiho, ti stari lovski tat?« odreže se lovec.

»Kaj pa je tacega! Ako bi jaz ne lovil, ne imeli bi vi kaj djati v usta. Ti že tako nič ne zadeneš. Škoda, da si lovec!«

Voznik in svinjar sta se smejala in lovec odpihne peno in pije. »Tiho bodi, boter, in prinesi raje kos mesa, lačen sem!« Sežeta si roke, krčmar gre v kuhinjo, in lovec se usede na stol.

»Jaka, kaj je novega po svetu?«

Voznik zasuče zeleno kapo, pogleda in reče: »Danes so v Štokeravi nastavili pivo.«

»Ko bi vam enkrat raje nastavili pamet«, jezi se lovec med voznikovim krohotom. Zdaj se oglasi Nande: »Neumne besede!« — Sede k lovcu in potem s pomislkom nadaljuje:

»Pri Komarju je kolera.«

»Kaj, kaj, kolera?« čudi se lovec.

»In kakšna! Verjemite mi — če prav sem svinjar in pri trgovini se mora človek lagati — pa kakor pravim: mrtvaški zvon poje od zjutraj do noči, mizarji skoro ne zmagujejo toliko dela — ljudje padajo kakor muhe. Groza je ondi! Naj se precej pogreznem v tla, če ni res!«

»Verjamem vam, verjamem; bral sem o tem. Da bi le sem ne prišla!«

»Naj pride ali ne — kaj bode?« reče zdaj voznik.

»Vozim po dnevu in po noči, po zimi in po leti, in nič mi ni, zdrav sem in krepak kakor hrast! Kaj ne da, oče?«

»Kaj pa?« vprašuje, gostilničar je ravno prišel.

»Kolere iz Ogerskega se bojé.«

»Ti tudi, bradač?« obrne se proti lovcu. »Dokler imamo mesa in vina in piva, se ne bojim kolere. Norci bi bili, ako bi umirali!«

»E, kaj! Bog sem — Bog tam! Ne brigam se zanj, in on se zame tudi ne! Za se že skrbim in njega ne potrebujem. Če pa sem snažen in ne stradam, kolera mi ne bode škodovala.«

»Ko bomo umrli, pa smo mrtvi!« dostavlja voznik.

»Tako je!« pritruje krčmar. »Človek je, kakor zival — ko enkrat umrje, je ven z njim.«

»Boter, kje si vzel to?« vpraša lovec nad splošnim smehom.

»Bukve sem bral — take bukve, da jih ni v okoličih. Tam notri je resnica! Dal mi jih je neki zelo učeni gospod. In kar govore duhovni o Bogu, nebu, peklu — ni vredno vinarja! Naj me kaznuje Bog, če more! Milijon —!« zakolne oštir in udari ob mizo. »Kaj se bomo bali? Ti ustani in začni!« kliče godcu.

Le ta skoči po konci, zagradi gosli in jih ubira. »Očka, smole nimam.« Oštir zažvižga in v trenutku prileti deček. »Prinesi žganja in kvarte!« Deček oboje prinese, godec pije, in svira, gostje se pa zabavajo s kvartami.

»Naj me Bog kaznuje, če more!« je dejal krčmar. Gospod je slišal ta glas in je poslal angelja jeze. Angelj božje jeze se je usedel na črni oblak. Bliskati je začelo, grmelo je, da so se drevesa tresla in ptiči in živali so iskali zavetišča.

»Nevihata se napoveduje,« začne svinjar.

»Naj bo!« zavpije krčmar. »Jurij, bolj vesele delaj! Čakaj, zapel bom: Čakaj Bonapart! pot ti bode ozka — ... Pomagajte mi! In gostje so peli, da se je razleglo kričanje daleč na okrog. Vmes je pa govoril sè svojim groznim glasom grom.

Pride krčmarica, položi možu roko na ramo in prosi: »Tone, kaj delaš? Poglej — Gospod žuga. Nehaj.«

»E, naj žuga, naj le! Kaj nam mar? V kuhinjo pojdi!«

»Gospodje, vsaj v sobo pojdite, da vas ljudje ne slišijo.«

»Krčmar, ali pri vas žena nosi hlače?« zbada ga voznik.

»Vbogajmo in pojdimo!« sili svinjar.

»Za nalašč ne!« zakriči oštir. »In ti — hitro v hišo!«

»Botra, bomo že prišli,« tolaži lovec revo.

Krčmarica je šla; v kuhinji je sedla k oknu, objela svojo edino hčerko in tožila: »Angela, naš oče so nesrečni. Bog jim odpusti!«

Angelj Gospodov se je vedno bolj in bolj bližal. Veter je hrumel, drevesa so pokala. Krave so hitele s paše domov, kokoši so se skrivale in lovčev pes je iskal zavetišča pri svojem gospodu. Prah se je vzdigoval, da je v trenutku zakril celo okolico — blisk je švigal, grom je bobnel, kakor bi bil sodnji dan. Igralcem v uti so padale kvarte z mize, veter jim je jemal klobuke.

»Nič ne pomaga, moramo v sobo!« togoti se krčmar. »To je danes ... vreme!« Vsak vzame svoj vrč in gredo v sobo. Tu se usedejo in naprej igrajo. »Ali naj gledamo blisk?« začne zopet krčmar, vzdigne se in zapira zatvornice. Prinese potem luč.

Angelj Gospodov je stal nad krčmo ter oznanjeval pokoro.

»To je vendar groza danes — Bog varuj!« spregovori lovec.

»Ali mi bodeš tiho s takimi čenčarijami?« se sliši krčmarjev glas. Na igro pazi! Adut!« zavpije in vrže kvarto. —

V tem trenutku udari strela — kvarte padejo vsem iz rok. Krčmar prebledi in hoče odpreti zatvornico. »Jezus, Marija — gori!« vpije glas iz kuhinje. Vsi letijo ven, in glej! — hlev je gorel! Voznik leti notri in z jokom pride ven: »Dva konja mi je ubilo.« Krčmar sili: »Gasite, gasite! — za Boga!« Vse zastonj! Ogenj je pokončal vse, kar je bilo lesenega. Voznik je rešil žive

konje in vozove, svinjar svoje prašiče. Žalostno je bilo sedaj v krčmi. Živina je vpila, po-li so hodili preplašeni sem ter tja; krčmar je sedel v kotu in krčmarica se je jokala.

In zunaj na vrtu, na polji? Vse se je poziviljalo, evetlice, žito in drevesa. In za to, bodi česčen angelj nevihte, dasi nosiš tudi jezo Božjo: kjer si za trenutek grozno govoril, ondi zapuščaš tudi srečo in blagoslov! —

Minulo je kakih 10 let in zopet sem šel memo iste krčme. Kje je bilo prejšnje bogastvo? Vrt ni imel plota, streha polna lukenj, zid opraskan, okna pobita, vrata razbita in v jarku polomljene jasi. »Kakšno je še-le notri?« si mislim in stopim notri.

Krčmar je sedel pri oknu. Postaral se je, bil je potrt kakor njegova hiša. V kotu je sedela Angela, blede, revna; delala je papirnate rože. Ko sem vstopil, pogle-

dala me je prestrašeno, potem se pa na ves glas zasmejala: norela je. Pred desetimi leti so ji mati umrli za koleru, katere se krčmar ni bal, in neiskušeno dekle se je zagledalo v grajskega uradnika, ki jo je zapustil, vsled česar je reva znorela. Tesno pri srci mi je bilo, lupil sem kozarec kislega vina ter hitel proč. Poušenih mi je donelo: »Roka božja!«

Grem po cesti naprej, sam ne vem, da mi je pot tako hitro minula. V hipu sem bil za gozdom, kjer pelje pot navzdol. Tu se vstavim, sedem pod drevo in gledam krog sebe. Na nasprotni lipi vidim na tablici naslikan voz in voznika z razbito glavo. Neureča se je zgodila, to sem uganil. Ko pa vprašam cestarja, mi odgovori: »Tukaj so povozili bogatega voznika Jaka. Kako se je to zgodilo — Bog ve!« — Tudi tu se kaže: roka božja!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Prva krma za piščance. Trdo kuhano jajce se zmeša z kruhovimi drobtinami in prilije nekoliko mleka. Taka piča piščancem jako vgaia. Ako je piščanci kmalu ne povžijejo, jo je treba odstraniti; kajti ko bi se začela kisati, kar se zgodi že čez dve uri, bi povzročila pri piščancih grizo.

Trpinčenje uprežne živine. Uprežno živino trpinčijo vozniki mnogokrat tako, kakor da bi uboge živali ne bolelo. Poleg preogromne teže naloženega blaga je mnogokrat kriva tudi uprežna priprava, da žival trpi brez potrebe; vsled tega pa ne trpi le žival, ampak še večjo škodo ima gospodar sam, ker žival poprej opeša, da ni več za rabo. Ako torej hočeš varovati svojo uprežno žival, ravnaj se po sledečih pravilih: 1. Glej, da nikdar ne preobložiš živine, ker prehudi napor, če tudi trpi le nekaj časa, živali več škoduje, kakor celodnevno primerno delo. 2. Uprežna priprava naj bode živini primerna t. j. ne prevelika in ne premajhna, da živali ne odrgne. 3. Glej, da imaš voz tako naložen, da pride večina teže na prvi konec voza. 4. Živina naj bo kolikor mogoče na kratkem uprežena, ker s tem pridobi žival mnogo moči. Ta načela naj bi imeli vozniki vedno pred očmi in žival bo jim vspešno delala. —

Dajajte svinjam soli. Tudi svinje potrebujejo soli, da boljše prebavijo povžito jed. Tudi rajši jedó, ako denemo nekoliko soli med krmo. Dobro je svinjam dati vsaki teden nekoliko oglja in žvepla, to jih ohrani zdrave.

Meso dolgo časa sveže ohraniti. Pripravi si posodo, kakoršna zadostuje za vse meso. Na dno posode deni na tenko kopriv. Koprive potresi s soljo, kateri je primešanega nekoliko zdrobljenega sladkorja. Na koprive položi meso, katero zopet s koprivami pokrij. Tudi ob strani posode morajo biti koprive. Na to plast naložiš

lahko zopet mesa in kopriv, dokler ni posoda napolnjena. Slednjič se zakrije posoda s pokrovom, katerega je treba dobro obtežiti. Tem potom se meso dolgo časa sveže ohrani.

Odstavljanje prašičev. Način in izvršitev odstavljanja mladih prašičev ni le velicega pomena za njih daljni razvoj, ampak tudi za stanko. Ne odstavljaj prezgodaj, ako so mladiči še malo razviti in ne odstavi od matere vseh prašičkov naenkrat, temuč odstranuj polagoma družega za drugim, odbiraj vedno močnejše. Dajaj jim v začetku obilo mleka, moke, zmečkanega zrnja itd. Jed naj bode vedno mlačna. Pozneje jim začni pokladati zmečkanega krompirja in druge ceneje krme. (Gospodarski list.)

Sredstvo proti bolham na rept. Na 1 liter žaganja primečaj 50 gramov stolčnega žvepla in s tem potresi njivo, na kateri so bolhe. Potresati ni treba gosteje, kakor če se seje repa. Na to se vse z vodo poskropi in bolhe bodo zginile.

Kako kaže letina? Ministerstvo za poljedelstvo ima za vsak sodnijski okraj naprošene dopisovalce, ki vsak mesec jedenkrat poročajo za vsak svoj okraj, kako letina kaže. Ministerstvo sestavi potem na podlagi došlih pisem poročilo o letini. Poročilo za mesec april pravi: Ozimna žita so zimo dobro prestale, le rž je po nekaterih krajih redka. Deteljiska večinoma slabo kažejo, deloma so jim škodovala jako občutljivo poljske miši, deloma je pa suša meseca marca slabo na deteljo vplivala. Zgodnjim travnikom je tudi suša nekoliko škodovala. Pomladna setev se je letos v suhem vremenu vršila. Poznejše deževanje ji je močno ugajalo. Vinska trta skoraj povsod dobro kaže. Mladike so jako krepke. Tudi sadno drevje obeta letos dobro letino. Čretni popki so se povsod dobro razvijali.

Razne novice.

(O pogozdovanju krasa.) Kake štiri tedne je dokaj živo na našem Krasu. Skoro $2\frac{1}{4}$ milijona borovih mladik vsprejela je brezplačno komisija za pogozdovanje Krasa iz državnega gozdnega vrta v Gradišču pri Ljubljani za letošnje pogozdovanje. Med Postojino in Prestranekom, po goličavah Malega Trebnika in Kozjega Vrha, na Osojnici pri Št. Petru, na Seljevcu pri Palčjem, na Griču nad Gabrom pivske okolice, na Hribu (Sinadole pri Senožečah, na Straži pri Trnovem, okoli Gaberka pri Gaberšah in na Vipavskem »Za starim Gradom« je polno delavcev, ki pogozdujejo; vseh vkupe je blizu 1200 mož, žensk, mladeničev in deklic. Na dan zaslužijo po 30 do 80 krajc. Dovoljenih je letos 12.000 gld. od državne uprave, prispevkov dežele kranjske in južne železnice. Pogozdenih je doslej 46 oral.

(Premovanje konj na Kranjskem) se bode vršilo meseca septembra, in sicer: 3. v Lescah, 4. v Kranju, 5. v Kamniku, 6. na Vrhniki, 7. v Ribnici, 10. v Št. Jerneju in 11. v Trebnjem ob 2. uri popoldne, na drugih krajih ob 10. uri zjutraj.

(Naznanila.) Kakor je razvideti iz naznanila med inserati, pričel je dne 1. maja g. dr. Ivan Šusterski svojo pisarno, na kar opozarjamo svoje čitatelje ter jim imenovanega gospoda priporočamo, kadar potrebujejo zastopnika pri pravnih.

(Iz Repnjev) 4. maja: Po treh dolgih letih smo dobili za cerkev Jezusovega presv. srca v Repnjah zopet teko pričakovanega duhovnika. Ta dan prišel je k nam zač. vpok. župnik č. g. A. Kerčon v spremstvu domačega g. župnika S. Žuzka iz Vodice. Č. šolske sestre z učenkami in ljudstvo so kolikor moč slovesno sprejeli novega duh. pastirja, želeč da bi dolgo časa in zadovoljno bival in deloval v prijaznih Repnjah.

(Iz višnjegorske okolice) 7. maja: Podružnica v Kriški vasi omislila si je, kakor lani podružnica svetega Ožbolta v Leskovcu, za letošnje Šmarnice lep lesen kip M. B., katerega je napravil podobar Matej Dežela iz Idrije. Na praznik Vnebohoda blagoslovil je č. g. župnik Marijni kip v župni cerkvi. Nato so nesli mladeniči podobno, ob kateri je slo 18 deklet z vencji na glavi in svečami v rokah skozi mesto v Kriško vas, kjer so jo v lepo okrašeni cerkvi postavili na svoje mesto. Gospod kapelan je v lepem govoru priporočal češčenje Matere božje, lepo ljudsko petje pa je povzdigovalo vso slovesnost. Vrle častilce in častilke naj Kraljica majnikova vedno ohrani v svojem posebnem varstvu!

(Iz Črnega vrha) 11. maja: V nedeljo 6. maja je blagoslovil vč. g. Alojzij Bobek, administrator v Godoviču z obema domačima duhovnikoma črnovrškemu gasilnemu društvu novo brizgalnico. K blagoslovljenju ste prišli idrijsko in vipavsko gasilno društvo. Brizgalnica, ki stane 1200 gld. je kaj lepa. Pred 6 leti umrl Anton Plešnar, bivši posestnik in gostilničar je volil za nakup brizgalnice 345 gld. Kranjska hranilnica je letos podarila 80 gld. Gasilno društvo je nabralo tudi pri dobrot-

nikih, zlasti pri duhovnikih rojaki in duhovnikih, ki so v Črnem vrhu službovali, za nakup brizgalnice tudi precejšnjo svoto, da je zamoglo vsaj polovico cene plačati. Gasilno društvo šteje 32 delavnih mož, ki so iz lastnega nagiba prevzeli ponočno stražo v Črnovrški vasi. Pač lepo in posnemanja vredno je, če se gasilci tako štrvujejo za blagor svojega bližnjega!

(Iz Rupe pri Kranju). Dne 3. t. m. je umrl na Rupci pri Kranju Lovro Remic, hišni posestnik, kmetovalec in ključar ondotne podružne cerkve. Dolgo let je bolehal za jetiko, katera ga je slednjič pobrala v 40 letu njegovega življenja. Ranjki je bil res skozi in skozi mož poštenjak, močno priljubljen vsem sosedom in okoličanom. Svojo bolezen je prenašal popolnoma udan v voljo božjo; večkrat je prejel svete zakramente — zadnjikrat popoldan pred svojo smrtjo. Vsi so rekli: »Tako umreti si želim tudi jaz.« Bil je zvest naročnik »Domoljubov« ter večkrat rekel: »Listov, ki blatijo škofa in duhovščino, verem katoličan ne more podpisati.« Naj v miru počiva!

(Namerovana nova šola.) Iz velikolaškega okraja se nam poroča, da je c. kr. okrajni šolski svet v Kočevju zaukazal, da bi se nova enorazredna šola ustanovila na Poznikovem ali v bližnji kje. Velel ukaza c. kr. okrajnega šolskega sveta je imel občinski svet lužarski in st. gregorjski seji. Povabljeni so bili tudi zastopniki vasi, iz katerih bi morali otroci hoditi v novo šolo. Ker pa je med ljudmi veliko pomanjkanje denarjev, dostikrat še za sol in ker bi ljudem ne bilo ustrezno z napravo te šole, zato so se zastopniki vasi in tudi občinska odbora izrekli zoper napravo te šole! Ljudstvo je še tako preobloženo, kajti od ene strani pritiska žid, na drugi strani dovoljujejo poslanci v deželnem zboru ogromne svote za napravo predragih stavb! Potem še nove šole. Kam pridemo?

(Iz Cirknice) 6. maja: Danes zjutraj imela je Slivnica snežno pokrivalo, katero je zgubila še le proti 8. popoldne. Zrak je bil mrzel, kakor pozno v jeseni. — Hroščev imamo obilo. Solarji nabrali so jih že 18 meznikov, občina jih pa plačuje po 30 kr. mernik. Nekateri jih rajši nabirajo, kakor da bi šli na dnino, pa tudi vsak zemljak jih mora nabrati dva mernika in oddati županstvu. Najhujši sovražnik hroščev je pa pri nas sever; kadar začne ta pihati s svojim mehom, takrat jih nanese v jezero (sedaj je polno, da malokdaj e tem času tako), kjer se vtope. — Kakor se sliši, pride g. notar za Cirknico v tem mesecu in prične uradovati.

(Iz Metlike), 6. maja: Vreme v Belokrajini je bilo do pred kakih 14 dni jako lepo. Zlasti se po prvem dežju je vse prav lepo kazalo. Toda dežja bo kmalu preveč. Včeraj 5. pa nas je obiskala hipoma nevihta; ob pol dveh popoldne se nebo stemni in kmalu na to se vsuje gosta skoraj cm. debela toča, ki je padala dobrih 5 minut. Kakor sem čul, ni obsegala velikega okraja. Bati se je bilo, da ne pritisne mraz. Gorkote je bilo 5. t. m.

ob 6. zvečer 4^a R. — Zdravje je pri nas letos zelo ugodno. Lansko leto je bilo do 6. maja 57 mrličev, med tem ko jih je letos le 21.

(Amerikanske novice) V Clevelandu sezidali si bodo Slovenci svojo lastno cerkev, za katero so se darovi pobrali začetkom meseca aprila. — Na misijon v Pennsylvanijo se je podal 9. apr. č. g. Vit Hribar. — Dne 1. aprila so v mestu Joliet ustanovili »Jednoto«, na kateri je do sedaj pristopilo 10 slovenskih katoliških podpornih društev. Uđov ima do sedaj nekaj manj kakor 500. Svoje delovanje prične s 1. junijem t. l. ter bode plačevala 1. leto 500 dolarjev dedičem umrlega uđa. Ako umrje žena možu dobi po njej 150 dolarjev. V odbor so bili voljeni gg. Franc Šuštersič, duhovni vodja, Josip Stukel, predsednik, Štef. Pašič, podpredsednik, Mihael Wardjan, Jan. Pakiz, tajnika; Anton Brunek, J. Oberster, Pet. Miketič, nadzorniki. — Naj bi vrlo vspevala ta prekoristna družba in amerikanske Slovence jedinila tako v katoliškem kakor narodnem duhu!

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. junija 1894 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani dne 12. maja.

Pšenica, m. st.	7 4	Špeh porojen, kgr.	— 64
Rol.	5 20	Surovo maslo.	— 75
Johann.	6 —	Jajec, jedne.	— 2
Oven.	6 70	Mleko, liter.	— 10
Ajda.	7 —	Goveje meso, kgr.	— 44
Prusa.	5 —	Telečje.	— 60
Korun.	5 54	Svinjsko.	— 66
Krompir.	1 60	Koltrunovo.	— 40
Lado, kbt.	13 —	Pilamec.	— 0
Grak.	13 —	Golob.	— 18
PIŠol.	8 —	Sene, 100 kgr.	— 2 86
Maše, kgr.	— 98	Slama.	— 2 32
Maš.	— 64	Drva trda, 4 kab. mtr.	— 6 —
Špeh svet.	58 —	„ mehka.	— 4 60

Loterijske srečke.

Dunaj, 5. maja:	78.	58.	87.	75.
Gradee, 5. maja:	46.	61.	51.	74.
Lise, 12. maja:	36.	26.	67.	79.
Trst, 12. maja:	17.	72.	34.	13.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega velikastra.
Bogate oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXIX. državna loterija

4 za civilne dobrodelne namene.

3136 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld. z dvema predobitkoma in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld., z 1 predobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno do 21. junija 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, L. Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Na Dunaju, v maju 1894.

176 6-4

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

Die Fahne des Kaisers, koračnica

J. F. Wagner-ja, op. 220, c. in kr. kapelnika v 49. polpolku, skladatelja priljubljene starostne koračnice Gigerl-Marsch in Untere Doppel-Adler.

Za godbo na lok z veliko posadko 90 kr., za godbo na lok z malo posadko 60 kr., za vojaško godbo (harmonija) 90 kr., za pihalno godbo (harmonija) malo posadko 60 kr., za pianoforte 60 kr., za ceto v violincem ali basovem ključu 16 kr.

Avstrijske pesmene znamke jemljem za plačilo.

Založnik: J. G. Seeling, Dresden-N., Ritterstrasse 14.

Vsakdo
kateri rabi odlikovane izdelke
velikega blaginje
Piccoli-jeva pri angelju
v Ljubljani, si ohrani zdravje
in krepek izdelke, lahko
prebavlja jedilnin se obrat
zaprtju telesa.

Cena steklenice
je 10 novcev.

Vnanja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska.

148 24-2

DR. IVAN ŠUSTERŠIČ

otvoril je svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2,
I. nadstropje

(v hiši, kjer je Kleinmayr & Bamberg-ova bukvarna).

Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od
2. do 6. popoldne.

263 3-1

Josip Janke

urar v Kamniku
Velika ulica

128 (1) najnižji cen.

Popravila, tudi najtežavnejša
zvršim vestno pod poročtvom.

Jedino pristna
Kneippova sladna kava
bratov Ols

v rudečih, stiroglatih zavitkih
se dobiva v Ljubljani pri M.
Wagnerjevi vdovi in v vseh
špecerijskih in konsumnih pro-
dajalnicah.

135 (20-2)

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5.

Zaloga vsake baže

**gvantnega blaga za moške
in ženske** 119 7-7

kakor tudi vse vrste koco, kovtre, srajce,
jope, nogovnice, svilene in calgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

zadnja cena.

Domača, zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

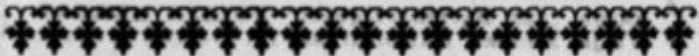
zlate, srebrne in niklirane verižice, mod-
ljene, prstane, zapetnice, naprane igle
134 prodaja in ima v zalogi 19-5

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rotovžu

Popravlja tudi najtežavnejša izvirajo
tekom 14 dni. — Za blago pri njem kup-
ljeno istotako za natančno popravilo jamči.

Centki s podobami so franko na razpolago.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in meštarstvo!**

Mlatilnice, vitla, tlačare
čistilne ulice za žito
remalnice za krma
Avtomatski
aparati prali peronospori
tlačilnice za vino
tlačilnice za andje
mlino za sadje
predmete za kleti, sesalnice za vso nameno, klad v
vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in meštarstvo
razpolaga v najgostejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
22 Praterstrasse Nr. 48.

Dagite ilustrirani katalog v avstrijski in slovenski jezik
Najboljše in najcenejše stroje. — Stroji se daje na poskusno.
Cene so se zelo znižale! Prebrskajte naš katalog!

15 3 65

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajna

9 častnih
in priznal-
nih diplom

Kwizdov IX 126 (8-3)

136 20-4

korneuburški živinoredilni prašek
za konje, govedo in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najuglednejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih klevih proti
pomanjkanju sile, slabemu prebavljenju, v zboljenju
ukusnega in izdatnega mleka.

Glavna zaloga:
Franz Iv. Kwizda
c. in k. avstro-ugarski in
kralj. rumunski dvorni zdravnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Pričen
delava se v vseh
lekarnah
in
drogerijah
avstro-ugarske
države.

Pri slatnem drl.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staro-
znano zdravilno sredstvo. — Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh
kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri
nefrankovanju pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine pristo
pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja
4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more
odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno **J. Pscherhoferja** čistilne krog-
lice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski
pečat **J. Pscherhofer** in sicer v **22 rdeči 22** barvi. 96 12-12

Balsam za ozebljine J. Pscherferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr. —
Trpetčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška**
maša za protin, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potenju nog**, škatljica 50 kr., s frankovano
pošiljati 75 kr. — **Balsam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošlj. 65 kr. — **Zdravilna**
esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. —
Angleški čudni balsam, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 škatlja
35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr. — **Tannochinin-pomada J. Pscherferja**, najbolje sredstvo
za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Univerzalni oblik**, prof. Steudel-a, sredstvo
primerno ranam, oteklinaš itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošljat. 75 kr. — **Univerzalna čistilna**
sol A. W. Bullrich-a. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inosemke
farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni
prekurbé — **Pošiljati po pošti** zvrše se najhitreje proti predpošiljavi sneka, vedje pa tudi
proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina
dosti nižja, nego pri pošiljatih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.

Žejo

pogasimo najsigurneje in naj-
ceneje s dobrim in ukusnim

moštom

(domača pijača)

kateri se prireja na najpripro-
stejši način iz predmetov, ki
se dobé pri gosp. **I. Sajovicu**,
trgovcu »pri črnem psu« na
Murinem trgu v Gradcu. —
Predmete za prireditve mošta
razpošilja g. Sajovic vsak dan
v velikih množinah po poštnem
povzetju. Mnogo priznalnih
pisem svedoči o dobroti tako
prirejenega mošta. Mala posku-
šnja zadošča, da se vsakdo pre-
priča o istinitosti. Za prire-
ditve pol škatljice mošta
veljajo predmeti le 6 gl.
in višje. 142 (3-3)

Zaloga in zavarod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino „pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Wallergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28
priporočna za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje
i t. d.

100 24-11 **Liturgično opravo**

zaključne po cerkvenih predpisih izvršeno:
birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške
šepce. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se tudi, iz naj-
boljega trpežnega blaga, na-
tandne izdelano; neugajajoče
vzame se nazaj.

115 Pisuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na
razpolago. — Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno. 211

Največji izbor.

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prilaga lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta je 22 let z največjim uspehom rahljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priporočani in priporočani pravi sirup raztaplja sile, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si prilagajajo obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti. Cena steklenice Herbabnyevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po polu 20 kr. več za zatiranje. (Polovičnih steklenic ni)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a se vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj

iz vseh vseh izredno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokolirano varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20—20 97 12 20

Ostrednja razpokišalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau Kaiserstrasse 78. Prodajajo ga gospode lekarnicari: V Ljubljani: J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizsam, lekarničar. F. Prodam, M. Mizsam, drug; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodnem (Gimund): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladovnik; v St. Vidu: A. Reichel; na Trzinu: A. Siegl; v Trzinu: E. Zanetti, A. Sattina, B. Bissolotto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Crnomlju: J. Blazek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsebergu: J. Ruth.

Seb. Kneipp

Previdnost!

626 24—9

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najbolje nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okus in zdrava Kathreinerjeva izdelek in opetovalno izjavljam, da sem zaradi teh prednosti dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zato je ne morena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kbt dodatek k navadai kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladai kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosežanji suregati nikogar nimajo. 9
Vzemite le bole originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Izdajatelj: Dr. Ivan Janetzki.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

V vsaki župniji ali občini

se nastavi razumna, spoštovana in denarno gotova oseba kot

zaupnik

z dobrim postranskim za-
služkom.

Pismena vprašanja pod
„201.191.“ Graz, postla-
gernd. 10-8 113

Tiska „Katoliška Tiskarna.“